

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 358

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Félsz évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pá yau-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 3—

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ek 35—
Egy szám — 1-50

1925 január 16 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 12. szám

5685. Tévét 20

Herriot öt uja

Hadd szóljon a román belpolitikai élet mai meséje Herriot kezének öt ujjáról. Arról az öt ujjáról, amelyről Herriot francia miniszterelnök komoly, véresen komoly mesét mondott. A mese Diamandi párisi román követnek szólt, akit a francia kormány feje kihallgatáson fogadott. E kihallgatás lefolyása, így írja ezt a bukaresti jelentés, nagyon szívélyes volt. De hozzá is teszi: ez a szívélyesség kizárólag Diamandi személyének szólt, nem pedig annak a kormánynak, amely öt Párisba küldötte. Beszélgetés során sok mindenről esett szó, hiszen Herriot régi, megbízható barátja Romániának. Megbízható, de őszinte is. Amyira megbízható barátja Romániának, hogy őszinte is tud lenni — Bratianuékkal szemben. És itt jut szimbolikus szerephez Herriot öt uja.

Herriot ugyanis ezuttal bizonyos zsidó tulajdonságokat vett át, olyanokat, amelyek a diplomáciai szótárhoz nem igen tartoznak: a kezével beszélt. Öt ujjával csupán, de minden egyes ujjának nagy meséje volt. A bukaresti lapjelentések szerint ugyanis Diamandi megkérdezte a francia miniszterelnököt, hogy miért nincs megelegedve Románia mai politikájával. Mi a kifogása a Bratianuék által teremtett kormányzati forma ellen. Herriot erre elővette az egyik kezét és a kezén az öt ujját. És minden ujj egy-egy fejezete volt a mai kormányzás bűnének, minden ujjra valamely súlyos megállapítás esett. Öt ujján számolta fel Herriot elégtelensége okait. Ugylátszik, hogy ennek az öt ujjának jelentőségét Diamandi méltán tartotta súlyosnak, mert azonnal közölte Bratianu Vintilával és táviratilag adta tovább Bratianu Jonel miniszterelnöknek is.

Herriot Románia legjobb barátjai közé tartozik. Ami azonban nem feltétlenül jelenti azt, hogy Bratianuéknak is. Sőt természetesebb az, hogy mert barátja Romániának, nem lehet barátja Bratianuéknak. Az öt intőujj tehát szelíd, jóakaró figyelmeztetés Románia számára, de kemény intés a Bratianuék politikája ellen.

Öt ujj: öt fejezet. A Bratianuék által teremtett helyzetnek öt olyan súlyos fejezete, melyet abban a diplomáciai játékban részletezni se kellett. Csak a címetek sorolta fel Herriot és minden ujjának megvolt a maga jelentősége. De gondolkodjunk csak egy kissé, hogy is nevezhette Herriot az öt ujját. Az egyiket bizonyára úgy hívják: a külföldi tüke elleni politika. A másikat: a belföldi ipar tönkretévese. A harmadikat a Bratianu-féle közigazgatás erkölcsi mentalitása. A negyediket: vasut. Az ötödiket: antiszemitizmus. A hatodikát... de hiszen csak öt ujján sorolta fel Herriot a Bratianu-kormány bűneit, már pedig lám, ha mi nekünk, ittélő szegény állampolgároknak kellene hozzáfogni e fejezetek címeinek felsorolásához, nem volna elég a két kezünk tíz uja, sőt — még a cipőnk is le kellene vetnünk.

De Herriot egyetlen keze, de kezének egyetlen uja felér a mi panaszaink végtelen sorával. Hiszen Herriot iránt Románia valóban a legnagyobb hálával és elismeréssel tartozik, mert nálánál jobb, igazabb barátja a világ diplomáciájában aligha van. Herriot felemelte kezét és szétfeszített öt ujjával intően áll Bratianuék kormányzakerének sebes futása elé. E felemelt kéz, e kifeszített öt ujj azt jelenti Romániára nézve, hogy: ne tovább! Azt jelenti, hogy Románia legjobb barátja is mély elégtelenséggel látja és állapítja meg, hogy mivé lesz ez az ország, amely helyes kormányzás mellett a legboldogabb életű és a leggazdagabb lehet. s hogy miért nem az: Herriot öt uja a válasz; az az öt ujj, amely egyazon tenyérből nő ki, s e tenyér a nagy, a hatalmas Franciaország kormányának kerekén nyugszik.

Valószínű, hogy Herriot öt ujjának felsora-

koztatása Bratianuék belső titka marad. Sohse fogjuk megtudni, hogy mi az öt ok, amely Herriot szerint a Bratianu-féle kormányzás rákfenéje. De azért nő a mese szimbólumává ez az öt ujj, hogy minden bajt, panaszt, elkeseredést jelképezzen. Vedd elő az egyszerű földjét szántó falsi parasztot s kérdezd meg, miért elégedetlen. Öt okot kérdezz: öt választ kapsz s ezek mindegyike ott lebeg Herriot valamelyik ujján. Kérdezd a kis boltost, vagy a nagykereskedőt, az iparost, vagy a gyárost, a közalkalmazottat, vagy a magánhivatalnokot, a tanítót, vagy a tanulót, a képviselőt, vagy a választót: mindegyiknek megvan a maga

öt oka az elégedetlenségre s mindegyik ok: egy lehet azok közül, melyet Herriot öt uja jelez.

Igy nő gigantikus nagyságúvá Herriot kezén az öt ujj, így sokszorozza Herriot öt panaszát szimbolikus sokaságúvá a sok panasz.

Ez Herriot öt ujjának meséje. Így nehezedik rá e gigantikus kéz árnyéka arra a Romániára, melynek Herriot épp olyan igaz barátja, mint amilyen ellensége minden reakciónak. Az öt ujj most intett: ötször ötszörös panasszal, elégedetlenséggel. Hogy ebből egyetlen egyet is megérti-e az, akihez szólt, olyan kérdés ez, melyre az öt ujjról szóló mese választ adni még nem tudott.

Herriot titokzatos szemrehányásai Diamandinak

Diamandi nyilatkozata és Herriot öt uja

(Bucuresti-Bukarest, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A párisi pénzügyminiszteri konferencia alkalmából az egyik bukaresti lap Párisba küldött tudósítója meginterjúvolta Diamandi párisi román követet.

Az újságíró természetesen leginkább a párisi konferencia várható eredményeiről érdeklődött és így mire az interjú befutott a szerkesztőségbe, már el is vesztette aktualitását, mert Diamandi a beszélgetés idején még nem tudta, hogy Bratianu Vintila az ugynevezett felszabadítási adó elengedése ellenében lemondott a jövótételi részesedés percentszámának felemeléséről.

A véletlennek különös összejátszása révén az interjúnak a konferenciától független része is elvezette teljesen aktualitását. A hírlapíró ugyanis többek között arról érdeklődött, milyen a Franciaország és Románia közötti viszony.

— A lehető legjobb — felelte Diamandi. — Franciaország és Románia között sokkal szívélyesebb és szorosabb a baráti viszony, mint bármikor volt.

— A külügyminiszter igen jó indulatu velünk szemben. Mióta Párisban vagyok, több ízben volt alkalmam meggyőződni a hivatalos körök szívélyességéről.

Alig láttak ezek a sorok napvilágot, a bukaresti lapok már is publikálták azt a legfrissebb párisi táviratot, amely alaposan rácafolta Diamandi optimizmusára. A távirat szerint Herriot visszanyervén egészségét, hivatalosan fogadta Diamandi román követet. A szeretetre méltó fogadtatás Diamandi személyének szólt. Diamandi megkérdezte Herriot-tól, miért elégedetlen Romániával?

Erre Herriot feleletében öt ujján számlálta el elégtelensége okait, amelyeket azonban csak érintett, részletesen nem sorolt föl. Diamandi Herriot-tól való távozása után közölte Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel a francia miniszterelnök nyilatkozatait, amelyeket Bratianu Jonelnek is megtáviratoztak. Ez a távirat — hír szerint — nagyon elkedvetlenítette Románia kormányköreit.

Amerika feltételeket szab a szovjetnek

Coolidge elnök három pontja. Hughes lemondásának kulisszái mögül

(Páris, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Francia politikai körökben úgy tudják, hogy Coolidge elnök az amerikai külpolitika újabb fordulata következtében a következő feltételekkel hajlandó Szovjetországot elismerni:

1. A szovjet kötelese a Kerenszky idején Amerikától nyert 250 millió dolláros hitelt visszafizetni.

2. A szovjet tartozik megtéríteni azt a 800 millió dolláros kárt, amelyet az Oroszországban tartózkodó amerikai állampolgárok a kommunista forradalom alatt szenvedtek.

3. A szovjet kötelezi magát, hogy Amerika területén tartózkodik a kommunista-propagandától.

Coolidge elnöknek ez az elhatározása, az utolsó évek legjelentősebb politikai eseménye az Egyesült-Államoknak. Hogy eddig még szóba nem kerülhetett Oroszország elismerése, annak legfőbb oka a most végre lemondott Hughes külügyi államtitkár merev magatartása volt.

A lemondás mögött tudvalevőleg egy hónapok óta tartó politikai versengés rejtőzik. Hughes a köztársasági pártban három tételt akart érvényesíteni:

1. Ellenzett minden éles politikai aktivitást és gátat kívánt vetni Japán pánázsiai törekvéseinek;

2. Szovjetországot mindenáron ki akarta

rekeszteni a népek közösségéből;

3. Amerika erős hadseregére és flottára támaszkodva, olyan külpolitikát folytasson, amely minden más hatalomtól független legyen és más országokkal szemben ne vállaljon kötelezettségeket.

Coolidge elnök Hoover és Kellog nem helyeselte ezt az irányt, mert komolyan akadályozta az angol-amerikai közeledést, amelyet Anglia különösen az utóbbi időben erősen kívánt. Hughes államtitkárnak rendíthetetlen állása nemrégiben először akkor ingott meg, mikor Coolidge elnök és Logan ezredes támogatásával Borah szenátor lett a szenátus külügyi bizottságának elnöke Lodge helyett. Borah meggyőzte Coolidge-t arról, hogy Amerikának a világpolitika terén új utat kell választania s le kell térnie az eddigiről, amely csak újabb fegyverkezésekhez és esetleg háborúra vezet. Ugyanó hosszú idő óta ellenezte, hogy az amerikai kormány tisztára negatív politikát folytasson Szovjetországra irányában. Azt kívánta Borah szenátor, hogy Amerika segítsen a szövetségi háborús tartozások és a reparációk kérdését becsületes módon megoldani és támogassa az európai demokráciák vezetőit a pacifista politika terén.

Ennek az iránynak állott szolgálatában Kellog nagykövet a londoni tárgyalásokon, ezt készítette elő a közel és a távoli Kelet problémáiban és az orosz szovjetekkel létesítendő

25. január 15.

A

atlan.

Bucarest
centra-
mában

é g e
emeleken mel-
m² ter. edel-m-
ea Moşilor 247

ink?

126
120
182
54
54
72
87
25
30
108
192
48
20
50
45
50
60
80
150

ke
14
14
18
20
14
20
18
10
15
8
15
15
25

lőzetes be-
szállítjuk.

osztály
10.

szülék

4 és 6

csapos,

valamint
ezek alkat-
részei
állandóan
kaphatók a

Banca
Industrială
şi Comer-
cială-nál

CLUJ,
Strada Gen.
Neolcea

No 2.
Renner-palota

zékot

viszony tekintetében. Mikor aztán a talaj kellőképpen egyengetve volt, Coolidge elnök kérésére nélkül megkérdezte Hughes államtitkárt, hogy hajlandó-e ilyen programra helyezkedni. A válasz tagadó volt és Hughes lemondott.

Rádió-szolgálat a német vonatokon

(Berlin, jan. 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Deutsche Reichsbahn Gesellschaft, mely a német államvasutak részvénytársaságából keletkezett, érdekes újításokat készült bevezetni a német vasutakon. Mindenekelőtt azt tervezi, hogy a vonatokat bekapcsolja a birodalom telefonhálózatába. Minden vonaton lesznek telefonfülkék, ahonnan menetközben is, Németország bármely városával, sőt a külfölddel is lehet majd telefonon beszélgetni. A vonattelefonnal a berlin—hamburgi vonalon már végeztek kísérleteket, még pedig biztató eredménnyel. A telefon felszerelése után rádiókkal is ellátják a vonatokot, minden ülőhely fölött kontaktus lesz és bizonyos díj lefizetése ellenében a vonatvezető ad az utasnak egy hallgató-kagylót.

A birodalmi vasúttársaság, amely a világ egyik legnagyobb ipari vállalkozása, könnyen végezhet beruházásokat mert — talán hihetetlenül hangzik, de igaz — nagy jövedelemmel dolgozik. A háború előtt a német vasutakat 18 arany-milliárd márkára becsülték, ma pedig legalább 26 milliárd aranymárkára értékelték. Annak ellenére, hogy Németország az antantnak szédületes mennyiségű vasuti anyagot engedett át (7600 mozdonyt, 12.000 személyszállító kocsit, 5000 marhaszállító kocsit és 192.700 teherszállító kocsit) ma sokkal nagyobb vagon parkkal rendelkezik, mint 1913-ban. A mozdonyok száma például huszonegyszeresül, huszonkilencezerre, tehervagonoké hatszázötveneszerre, hétszázhuszonnégyre növekedett. Bár Németország területének megoszlása következtében nyolcezer kilométernyi vasutvat veszített el, de nagy beruházásokkal a vasutak értéke mégis nyolcmilliárd a anyamárkával nagyobb, mint 1913-ban.

A vasuti díjszabás drágulása, de még inkább a tömegek elszegényedése az oka annak, hogy Németországban manapság a legtöbb utas a negyedik osztályon utazik. A háború előtt a negyedik osztályt csak kevesen és akkor is többnyire főleg a szomszédos forgalomban vették igénybe. Ma azonban az a helyzet, hogy 1923-ban az utasoknak több mint a fele negyedik osztályon utazik. A második osztály forgalma majdnem változatlan maradt, de az első és harmadik osztályé erősen megcsappant.

A szanta Fiske

Zsidó koldusregény

Mondal: Moicher Szórim Fordította Székely Béla

„Nem, nem megyek el innen! még akkor sem, ha veled együtt gyilkolsz is le!” kiáltja a pupos és a csirkefogó nyakába borul. Keserű könnyeket hullat, simogatja, könyörög, csak hogy engem elérjessen. Örök üdvösséget ígér neki és egy helyet a paradicsomban. A bitang úgy ellöki magát, mint valami labdát, szitkozódik és káromkodik, ahogy csak tud. Azonban gyilkos vágya kissé lecsitult és felém fordul:

„Igazán bánom, hogy nem pusztítottalak el azonnal. Szerencséd van, hogy nem nyomtalak szét, mint valami bohát, te rothadt lélek. Azonban ép bőrrel még se szabadulsz ki a kezeim közül.”

Egy kötelet vesz elő, amelyet körülcsavarva a testén hordott és a lábaimat, kezeimet összekötözi vele:

„Feküdj csak csendesen, kutya, — mondja — egy hangot se halljak! Feküdj itt, amíg meg nem döglesz. És ha valami csuda történne veled, hogy az öreg anyád kiszáll a sírjából és megszabadít, akkor vigyázz magadra és ne kerülj többé a szemem elé: ha még egyszer meglátalak, a lelket vedzem ki!”

És amikor már így elbánt velem, a pupost veszi elő, aki jajgatva, könyörögve fekszik a lábainál és a haját tépi.

„Te szemtelen teremtés, — kiáltja a gazfickó és beléreg a lábával — tudok és értek mindent. Légyóttot adatok egymásnak: így akartátok muzikusok nélkül a háztetőn megülni a menyegzőtöket... Finom leányzó!... És előttem a rebbecent adod! Majd megtanítalak én!”

Megragadja a kezeinél, még egyszer felém

Szokolov fogadtatása Nagyváradon és Temesváron

A kolozsvári Keren Hajesszód-miting jegyeit január hó 18-ig kell átvenni

(Cluj-Kolozsvár, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nahum Szokolov látogatása Erdély és Bánság zsidóságának impozáns, országos jellegű ünnepének ígérkezik, Kolozsvár és Nagyvárad után most Temesvár zsidóságának egységes, minden frakción felülálló állásfoglalása értékes bizonyossága annak, hogy Szokolovot az erdélyi zsidóság minden vallási vagy politikai ellentétét félretéve a maga nagy vendégének tekinti s méltán kívánja fogadni a zsidóságnak azt a vezérét, kinek szava a tizenhét milliós zsidóságot képviseli a nagyhatalmak előtt.

Nagyváradon a Szokolov-ünnepségeket egy állandó bizottság készíti elő, melynek munkálatait Bárdos Imre dr. a Keren Hajesszód elnöke és Markovits Ignác dr. a Zsidó Nemzeti Alap biztosa készíti elő. Konrad Béla dr. a neolog hitközség elnöke Szokolov fogadtatásának megbeszélésére rendkívüli elnökségi értekezletet hívott össze, mely Kecskeméti Lipót dr. főbbi javaslatára elhatározta, hogy Szokolovot a nagyváradai neolog zsidóság a maga vendégének tekinti s hatalmas küldöttséggel fog nála tisztelegni. A nagyváradai ortodoxia is lázasan készülődik, hogy a nagy héber mestert megfelelően fogadja.

Temesváron Vértés Adolf dr., a belvárosi hitközség elnöke megbeszélésre hívta össze a négy temesvári hitközség elöljáróságát, hogy Szokolov fogadtatását egységesen készítsék elő. A négy hitközség elnöksége elhatározta, hogy Szokolovot a maga vendégének tekinti. A nagy vendéget a hitközségek vezetőségének élén a négy főbbi fogadja. A Keren Hajesszód-bizottság ezután a temesvári cionista szervezettel együtt Rothbart Jakab elnöklével népes értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy Szokolov elébe Nagyváradra egy különvonatot küldenek, úgyhogy a Temesvárra egy többszáz tagú küldöttség kíséri. Ehhez a küldöttséghez csatlakozik az aradi zsidóság százas bizottsága. A bányai nagyobb városok közül Lugos, Karánsebes és Orsova jelentette be, hogy küldöttségileg vesz részt Szokolov üdvözlésében. A temesvári zsidóság központi irodát állított fel a zsidó liceumban, melynek vezetője dr. Déznai Viktor, a temesvári zsidó liceum kitűnő igazgatója. Ez a központi iroda bonyolítja majd le Nahum Szokolov fogadtatásának hatalmas adminisztratív munkáját.

Nahum Szokolov kolozsvári fogadtatásának keretei impozáns mértékben bontakoznak ki. Egész Erdélyből rengeteg távirat jelezi, hogy a legkisebb

városka zsidósága is elküldi képviselőit Szokolov üdvözlésére. A fogadóbizottság, tekintettel a Keren Hajesszód-miting jelentőségére nagy számára, — elhatározta, hogy a legteljesebb rendszerességgel viszi keresztül azt az elvet, hogy a mitingen csak előre kiváltott belépőjeggyel lehet megjelenni. Senkit jegy nélkül beengedni nem fognak s így mindenkinek — ki Nahum Szokolovot hallani akarja — érdeke, hogy jegyről idejekorán gondoskodjék. A fogadóbizottság csak január hó 18-ig tartja fenn az előjegyzett jegyeket s azután az előjegyzéseket tovább tekintetbe nem veheti. Jegyeket senkinek haza nem küldheti.

A vidéki résztvevők január 21-én délelőtt tartoznak jegyeiket átvenni a Nemzeti Alap irodájában, mert közvetlenül a Keren Hajesszód-miting előtt már egyáltalán nem bocsátanak ki jegyeket, annál kevésbé, mert az eddigi jelek szerint a jelentkezők száma többszörösen felülmúlja a Magyar Színház befogadó képességét.

Ugyanez a helyzet Temesváron és Nagyváradon is, ahol ugyancsak számítani kell azzal, hogy a közönség nagyrésze ki fog a miting terméből szorulni.

Amint megtörtént, Szokolov erdélyi látogatását az ittlő zsidóság aranykönyvi bevezetéssel akarja méltóan megörökíteni, s ebből a célból „nemzeti ajándékot” gyűjt. Az akció az egész országban nagyon szép eredménnyel folyik, úgyhogy az erdélyi zsidóság Nahum Szokolov nagyságához méltóan fogja megörökíteni a látogatás emlékezetét.

A török kormány nem engedi át a Dardanellákra a Vrangel-floottát

Berlin, január 15. Német lapok azt a hírt kapják Konstantinápolyból, hogy a török kormány nem engedi át a Dardanellákra a Vrangel-floottát, mivel a szovjetkormány nem írta alá a tengerszorosokra vonatkozó egyezményt.

A nagy fasiszta tanács ülés Rómában

Róma, január 15. A nagy fasiszta tanács ma ülést tartott, amelyen megbeszéltek a politikai helyzetet. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben köszönetet mondanak a fasiszta miliciának a közrend körül kifejtett munkásságáért. Udinében, Triesztben, Velencében és Génában házkutatást tartottak a szakszervezetek épületeiben.

meikeket altatják. Az én édesanyám is — jó sora legyen a paradicsomban ezt a dalt énekelte nekem gyermekkoromban:

A zöld hegy tetején
állig érő fűben
két magas német áll
ostorral kezében,
hosszu a két német,
rövid a ruhája
Ovenu melech...

Minden dal között ez tetszett nekem a legjobban. A zöld hegy gyermeki elképzelésében csudálatos szépek tűnt fel előttem! Elképzeltem magamnak, hogy ez a hegy nem holmi közönséges földből való, mint a városkám hegyei, dombjai. Nem, hanem valami égi mannából való! Ez is olyanból van, mint az Olajfák hegye, mint a Libanon! Erec Jiszroel földjéből. És a „németek” igazi mesebeli lények voltak, mint valami nagy ökrök, — ne vegyék tőlem rossz néven, — mint a Sor habos. Nagyokat pattogtattak az ostoraikkal és senkit sem engednek be Glupsk városába, akárcsak a Sambation folyó nem engedi meg senkinek, hogy a „vörös zsidók” országába belépjen. Aki Glupskba akar jönni, annak meggyűlik a baja az ostorral! Azért olyanok Glupskba az emberek, mintha megkorbácsolták volna őket. Később, amikor már nagy voltam, sok várost és Glupskot is megismertem, — megértettem ennek a dalnak igazi értelmét is. A „Zöld hegy” az egy közönséges domb, inkább piszkos, mint zöld, tele van árokkal és gödrökkel és a „magas németek az ostorral” a hosszukezű és a ragadós ujjú fickók, akik utközben meglöpték az utasokat és az uticsomagot levágják a szekér hátuljáról. Szinte már szokás, hogy minden utas először csomag nélkül érkezik meg Glupskba

(Vagyis korbácsolók.)

Milyen alapja a pu folytonos ro teremtés k igen világos mikor közz homo homin Ez az igazs jelenési for konvencióko dásának és az egymás e lista elmélet mésztesen s hogy a jó, a mészettudom nem állitha hogy a term tetők rosszá görész azt b egymást pus megújulhasso ez áll nemcs irányzatokra vésekre is.

Egy amefelfedezte az abból élnek, bákát szűit fokán is áll amiből — há fakaszt haszn ugyanis, az e lusok oldatal lehet elkészite arra, hogy az elpusztítsa. szet, mely a mégis csak a általános pusz dását tudja m

Ha ezt a ben tudná a mészettel szem feleslegessé vá dezavualó és e s végül is egy el számára. Ez Mert az em hosszu korszak ján, míg a ter harcát az emb talanságának közeledne ez a élet biztonsága fejlődésével és szociális megja

A baj csak maga nagy fe azok a szenved azon ösztönökb ultra-mikrobák sietve lerombol mert a pusztítá S bizony: a mitse különböz A fizikális n utján kétségtel De a pathológi láthatatlanok a így van, míg e veszedelme, ho energiából a se fordítani, — az romboló ösztönü teljesen nem el cipiuma!

— Meggyi Susákról jelent gyilkosságok, a Zsivics Joco és hónapok óta nyomorogtak. N munkát kapott, radt. Ez anny szombaton a kil gozó Boricsot t hogy a szerenc gyilkos letartozt nagyobb szükség dozatának, mert gyűlölte meg Bo

A bécsi kenyér-pör

Az új osztrák kormány első antiszemita ténykedése. Miért kellett Fried vezérigazgatót letartóztatni

(Bécs, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A városban ismét politikai szenzáció tartja izgalomban a kedélyeket. A politika ugyan ez esetben a háttérben settenkedik, azonban unostalan előugrik, majd visszatér rejtek helyére. Az előtérben pedig áll: a Hammerbrot és az Ankerbrot esete. Hammerbrot az a kenyér, amelybe a kalapács jele van besütve, a szociáldemokraták szövetkezetének kenyere. Nagy üzem ez a kenyérgyár, de fogyatékosak a pénzeszközei. Soha nem tudták beszerezni kellő konjunkturák között a gabonát és ilyen módon elestek attól a várható haszontól, amelyre minden üzemnek szüksége van, hogy átússzon olyan időket is, amikor a konjunkturák nem kedvezők.

A másik kenyérgyár: az Anker-kenyérgyár. Ennek a kenyerei a bizakodást jelképező horgonyt viselik magukon. Magánvállalkozás, Bécs városának egyik legnagyobb élelmiszeri üzeme, amit mindig is üzleti okossággal vezettek, nem bürokrata szörszálhasogatással. Az Anker-kenyérnek óriási népszerűsége van Bécsben, a vállalkozás vezetői mindig kihasználják a világgpiac konjunkturáit és a gabonát akár tengerentúlról, akár a szomszédállamokból, mindig a legkedvezőbb árakon szerezték be. Mődjükben lett volna ez üzleti fölény következtében olcsóbban adni a kenyeret Bécs többi kenyértermelőinél, de ebben az esetben elsősorban a Hammerbrot-művek

kénytelenek lettek volna beszüntetni üzemüket.

Már amugyis nyomasztó adósságterhek alatt nyögött a szociáldemokraták kenyérgyára, amelynek nem volt megfelelő felszerelése sem, üzleti vezetése pedig egyáltalában nem felelt meg egy nagyszabású vállalat igényeinek. A Hammerbrot tehát nem tarthatta volna magát olcsó árakkal.

Ebben a helyzetben az Anker- és a Hammer-kenyérgyárak között már régebben a kenyérrákok körül a közfogyasztás igényeire való tekintettel valami megállapodás jött volna létre, azonban az ügy elhúzódott, közben pedig a kormány közlelmiszeri osztályán azon tanakodtak, hogyan lehetne a kenyérrákokat leszorítani és egyúttal a lakosság előtt rámutatni arra, hogy ennek a drágaságnak az okozói a zsidók.

A szocialisták kenyérüzeméhez nem mertek hozzányulni, mert Bécsben a szociáldemokrata párt erős hatalmi tényező, amelyet respektálni kell akkor is, ha a párt nincs uralmon. De itt van a javarészen zsidó kézen lévő Anker-üzem, amely ellen biztonságosabban lehet eljárni. Így is történt. Az antiszemitizmusáról híres Waber igazságügyi miniszter javaslatára bizottságot állítottak össze különböző minisztériumokból és a bizottság Waber szellemében járt el. Katonai szakértőkkel megvizsgáltatták az Anker-gyár könyveit, összehasonlították a kenyérmagvak beszerzési árát a kész kenyér árával, belekalkulálták az őrlet, a fűtőanyag, a munkabérek és egyéb költségeket és ennek eredményeképp a gyár felelős vezetőire kimondották a bűnösséget. A gyár vezetőjét pedig

Fried vezérigazgatót letartóztatták.

Azóta nagy sajtócsata dúl az osztrák fővárosban. Pro és kontra számítják ki a beszerzési ár és piaci ár közötti különbségeket, vitatkoznak a kenyérrákok jogossága és jogtalansága fölött, közben pedig a kormány, hogy indokolja Fried letartóztatását, az Anker-kenyér darabját 1200 koronával olcsóbbította meg. A kormánynak ez az ármegállapítása azonban azt eredményezte, hogy a többi kenyérgyárak, de a pékek is, üzemüket felajánlották átvételre az államnak. Maga a bécsi Nagyiparosok Szövetsége határozatilag kimondta, hogy Fried vezérigazgató letartóztatása az ügyészségnek egy elhamarkodott lépése.

Egyúttal kimondotta azt is, hogy a kenyérgyárak üzemüket, továbbá gabona- és lisztkészleteiket átengedik az államnak, amely ezek birtokában meggyőződhetik arról, hogy az

Anker-kenyérrel nem történt olyan uszora, amely indokolttá tette volna a gyár vezetőjének letartóztatását. Hasonlóképpen határozott a szociáldemokraták kenyérgyárának üzemi tanácsa is, amely élesen tiltakozik Fried fogvatartása ellen. Szakmai körökben pedig meg

Románia elégedetlen

a párisi konferencia eredményeivel

Az el nem intézett kérdések. Románia ezentul csak az egyenlőség elve alapján vesz részt nemzetközi konferencián

(Páris, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szövetséges pénzügyminiszterek konferenciájának plenáris ülésén felszólalt valamennyi delegáció vezetője, azután aláírták a megállapodást. Olaszország és Románia fentartással írták alá, mert egyes pontokhoz a kormányok utólagos hozzájárulását kívánják.

Az egyezmény szerint Románia egyszázalékos kvótát kap a német jóvátételből,

huszonhárom százalékot az osztrák-magyar fizetések első és husz százalékot azok második feléből. Ezenkívül az európai Dunabizottság kétszázhatvan ezer aranyfrank kártérítést kapott az elszennvedett károkért.

Az ülés végén Herriot megleghangú köszönetet mondott a francia kormány nevében az összes szakértőknek és delegátusoknak és hangsúlyozta, hogy a megállapodás jelentékeny lépést jelent a béke konszolidációja és a világ rekonstrukciója felé.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter egyébként ma nyilatkozott a külföldi sajtónak a párisi konferenciának Romániát érintő kérdéseiről. Bratianu kiemelte, hogy a konferencia programját a szövetségesek állították össze úgy, hogy leginkább őket érdeklő kérdések szerepeltek a napirenden. A szakértők jelentéseit is előre elkészítették és a konferencia megnyitása után nagyon késő volt már ezen változtatni. Bratianu azután megismételte ismert álláspontját a Romániának adott kvótára vonatkozólag,

Mussolini harcot hirdet a szabadkőművesek ellen

Revízió alá veszik az egyházi törvényeket

(Róma, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mussolini minisztertanácsa a reakciós intézkedések egész sorozatát határozta el. Legszembetűnőbb ezek között az a törvényjavaslat, amit már beterjesztettek a kamara elé és amely elrendeli az összes bejelentett egyesületek és intézmények alapszabályainak a rendőrhatalóságok elé való terjesztését. Az egyesületek kötelezettek arra is, hogy bemutassák szervezetüket és tagjaik névsorát.

Ebben az intézkedésben elsősorban

a szabadkőművesség elleni attackot látja a közvélemény.

A kormány ugyanis ilyen módon akar betekintést nyerni a szabadkőműveseknek a kormány ellen folytatott munkájába. A kormány második lépése az lesz, hogy felszólítja az állam minden tisztviselőjét, hogy válasszanak állásuk és a szabadkőművességhez való hozzátartozásuk között. Ezek az intézkedések különösen a bírói karban fognak nagy változást előidézni.

Nem kell azonban figyelmen hagyni, hogy ezek a törvényjavaslatok, mielőtt érvénybe lépnek, megteszik egyrészt a bizottságokban való megtanácskozás hosszú útját, másfelől a két kamarának hozzájárulása is szükséges, úgy hogy a közeljövőben nem lehet számítani arra, hogy a szabadkőművesség ellen agresszive lehessen fellépni. Mindenképpen feltűnő, hogy a minisztertanács elhatározásával egyidőben

az egyházi törvényhozás rendezését is elhatározta a kormány.

Minthogy ezideig főképpen a klérus szorgal-

vannak győződve, hogy a kenyér ára legközelebb 2000 koronával fog felszökni.

Az utolsó szó ugyan még az országos törvényszék tanácsáé, amely a fogvatartás ügyében dönteni hivatott, de minthogy politikumról van szó, féltő, hogy ebben az esetben nem az igazság fog győztesen kikerülni, hanem a keresztényszociális és nagynémet kormánykoalíciónak az az akarat, hogy a zsidókat, ime mint áldozatokat lehessen odaállítani Bécs kedélyes lakói elé.

azután kifejtette, hogy függőben maradt még az osztrák-magyar kártérítések ügye, továbbá a békeszerződésekben Romániára rótt terhek kérdése is, ezenkívül a volt orosz területek adóssága.

Romániának mindezeket kivül még

külön követelése van Németországgal szemben a Generala-bankjegyek miatt, valamint a megszállás idején elszákmányolt anyagok visszatérítésével kapcsolatban.

Miután mindezek a kérdések nem kerültek megvitatásra a párisi konferencián, Románia kénytelen továbbra is várakozó álláspontra helyezkedni és a legközelebbi konferencián érvényesíteni Románia jogait.

Bukarest, január 15. A „Viitorul“ közli a román kormánynak a francia kormányhoz a párisi konferencia előtt intézett jegyzékét. Ebben a kormány közli, hogy

nem akar nehézségeket okozni Franciaországnak, sőt baráti érzelmeinek akar kifejezést adni, amikor megbizta Bratianu Vintila pénzügyminisztert, hogy képviselje az országot a párisi konferencián.

Hangsúlyozza azonban, hogy jövőbeni elmentések elkerülése végett már most kötelességének érzi a francia kormány tudomására hozni, hogy Románia nem fog ezután részt venni olyan konferencián, amelyekre nem a legteljesebb egyenlőség elve alapján nyer meghívást.

mazta a szabadkőműves-páholyok elleni eljárást, kétségtelen, hogy a kormánynak ez a két intézkedése egymással összefügg. A fascizmus pillanatnyilag szolgálatokat akar tenni az egyháznak.

Foglalkozott a minisztertanács ezenkívül a rendőrtörvény és a büntetőjog módosításával. Egyúttal a polgári törvénykönyvet is újabb szakaszokkal akarják törvényhozás útján kibővíteni.

A kamarában a választójogi törvény tárgyalását még nem adták meg. Egy fascista képviselő interpellált, vajjon van-e tudomása a kormánynak Poppino Garibaldi tábornoknak nizzai működéséről. A tábornok ugyanis

az ugynevezett „garibaldisták“ és olasz és francia kommunisták közötti egységfrontot akar létesíteni.

Mussolini azonnal válaszolt és kifejtette, hogy mielőtt az akció komollyá válik, nyomban megfelelő intézkedések fognak történni. Egyelőre erre nincs szükség.

Az ugynevezett alkotmányos ellenzék vezetői: Orlando, Giolitti és Salandra újabban hosszasan tanácskoztak. A tanácskozásokon az a szándék alakult ki, hogy a parlament tárgyalásain résztvesznek és elősegítik egy liberális alkotmányos rendszer megvalósulását.

— Január huszadikán lesz a Haggibbor bálja. A Haggibbor sportegyesület báljára lázasan folynak az előkészületek. Az előjelek szerint a bál az idei szezonban a legsikerültebb mulatságnak ígérkezik. A bál a Newyork-szálló összes termeiben fényes keretek között fog lezajlani.

Az Uj Kelet Szerkesztő Felelős sz. Az Uj Kelet meg Előfizetés 240

Hétsz kán halt gyobbja:

Pént 5685 T6 1925 jan

dést mut különöse rá elemi rában tö zsidóktól áttérést k eleget, k vándorolt tek le. almohádo ragadtak légkörbe tudomány nialítás r láta meg törhetetlen nyesület maradtal talmudi Minden b ismerjük remtvény zódik: „szelleme tenger m gramja é nek, ame tébe és o

Ugya szempont Tebet 20 italiai So alá.

Az 1 közül e szocialist mazásu L szolták k zürichi e kotó kép tünt föl. csatlakoz foglalkoz szoló mű Irodalmi amelyet Liebknecht

— Sz pontos A CFR. intézett előírja az lyek fog közlekedé értelmébe latot indé lyos pénz — A földjénel kikerül A zsidó N pénz gyűlt be nem v megváltás felkéri val janak a pe és kétlejese

A Keren Hajesszód építi fel Erec Jisraelt

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.

A mai naptár

Hétszázhusz év előtt, 4965 Tebet huszadikán halt meg a zsidó tudomány egyik legnagyobbja: Mose Ben Maimon (Rambam). E kerektek sokkal szűkebbek ahhoz, semhogy Maimonidesz életét és munkásságát felölelő jellemzést adhassunk. Maimon már atyáitól örökölte a tudomány iránti áhitatos szeretetet, amennyiben nyolc generációra visszamenőleg taln tudósok voltak elődei és tagjai a kordovai rabbikollégiumnak. Maimon azonban forró érdeklődést mutatott a kor világi tudományai iránt és különösen a csillagászat és matematika voltak rá elemi hatással. Eppen tizenhárom éves korában törtek Kordovába az almohádok, akik a zsidóktól és keresztényektől az izlámra való áttérést követelték. Aki a követelésnek nem tett eleget, kivándorolhatott. Maimon szülei és kivándoroltak és Almeria kikötővárosban telepedtek le. Am három év múlva ez a város is az almohádoké lett. Maimonék megint vándorbotot ragadtak és a nagy zsidó lángész a száműzetés légkörében serdült ifjúvá. Közben elmélyült a tudományokba és éles logikája, amely a zsenialitás ráérzésével párosult, Aristotelesben találta meg szellemi elődjét. Mély vallásossága, törhetetlen jelleme és igazi bölcsessége érvényesültek munkáiban és amelyek örök kincsei maradnak a zsidó tudományok, Maimonidesz talmudi kodexe, a Misne Tóra így kezdődik: Minden bölcsesség alapja és oszlopa, hogy megismerjük azt az ős erőt, amely minden teremtvényt világra hozott. A nagy mű így végződik: „Egykor pedig a földön a megismerés szelleme árad el, aminthogy víz árasztja a tenger mélységeit.” E szavak körülbelül programja és foglalata Mose Ben Maimon művének, amely szervesen belenőtt a zsidóság életébe és onnan soha ki nem téphető.

Péntek

5685 Tévét 20
1925 január 16

Ugyanezen napnak a zsidó tudomány más szempontjából is nagy nevezetessége van. 5243 Tebet 20-án (1483 december 19-én) került az itáliai Soncinoban a talmud először nyomtatás alá.

Az 1919-es forradalmak izgalmas napjai közül e napon gyilkolták le Berlinben a német szocialisták vezető egyéniségét, a zsidó származású Luxemburg Rózsát. Orosz pogromok hajszolták ki hazájából. Svájca menekült, ahol a zürichi egyetemen nagy tudással, zseniális alkotó képességével eleinte tudományos körökben tűnt föl. Később a szocialista mozgalmakhoz csatlakozott és közgazdasági tudományokkal foglalkozva megírta a tőke akkumulációjáról szóló művét, amellyel nevét világhírűvé tette. Irodalmi művei közül legszebbek azok levelei, amelyet a börtönből írt a szintén meggyilkolt Liebknecht Károly feleségéhez.

Szigoru rendelet a személyvonatok pontos közlekedésére. Bukarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága szigorú rendeletet intézett a kerületi igazgatóságokhoz, amelyben előírja azokat a szükséges intézkedéseket, amelyek foganatosítása a személyvonatok pontos közlekedése érdekében szükséges. A rendelet értelmében minden egyes késés esetén vizsgálatot indítanak, amelynek eredményeképpen súlyos pénzbírsággal sújtják a hibás vasutasokat.

Az egy-, kétlejesek és Palesztina földjének megváltása. Február hó elsejével kikerült a forgalomból az egy- és kétlejes papírpénz. A zsidó Nemzeti Alap perselyeiben rengeteg ilyen pénz gyűlt össze, mely elvesztendő értékét, ha idején be nem váltják. Ez a pénz Erec Jisraél földjének megváltására szolgál. A zsidó Nemzeti Alap irodája felkéri valamennyi biztosát és hívét, gondoskodjanak a perselyek azonnali kiürítéséről és az egy- és kétlejesek beváltásáról.

A nemzeti párt nem vesz részt a közigazgatási reform megvalósításában

Csak az Averescu párt választotta a kormány felhívására

(Bucuresti-Bukarest, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ellenzékhez a közigazgatási reform együttes megvalósítása ügyében intézett kormányfelhívásra vonatkozólag az „Adeverul” úgy értesül, hogy addig csak a néppárt végrehajtóbizottsága válaszolt, megbizva Averescu tábornokot, jelentse ki a parlamentben, hogy résztvesz a javaslat vitájában és módosításokat terjeszt elő, a többi párt még nem döntött.

A Jorga-párt minden valószínűség szerint aktív részt fog venni a vitában, a parasztpárt szónokai is fel fognak szólalni, azonban együttműködésre nem hajlandók. A legintranszigenesebbnek a nemzeti párt magatartása ígérkezik, amely kategorikusan visszautasítja a kormánnyal való együttműködést.

A Sfatul Negustoresc akciója a rombolások okozta károk megtérítésére. Ismeretes, hogy a legutóbbi rombolásokkal kapcsolatos tüntetések során számos fötéri kereskedőnek, valamint a Newyork kávéháznak nagy kárakat szenvedtek. A kárvallott kereskedők természetesen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az okozott kárt az államnak kell megfizetnie, mert az államot terheli a felelősség, ha az adófizetők pénzeiből és a közvagyonból fentartott közbiztonsági szervek nem védelmezik meg kellőképpen a magánjavak tömegeit nyílt rongálásait. A „Patria” ma délutáni száma arról számol be, hogy a Sfatul Negustoresc szerdán este gyűlést tartott, amelynek napirendjén a rombolások okozta károk szerepeltek. A gyűlés magáéva tette azt az álláspontot, hogy ezekért a károkért az állam felelős és elhatározta, hogy a Sfatul alelnökét, Tuffli Richárdot és titkárát, G. Romanovicit, az Unirea cukorgyár volt igazgatóját Bukarestbe küldi, hogy az illetékes köröknél intervenáljanak a kárvallott kereskedők kártalanítása érdekében. Anca Sándor kereskedő ellenezte a javaslatot arra való tekintettel, hogy a két delegátus kiküldése tízezer lej költséggel jár és ezért azt az indítványt tette, hogy a kereskedelmi és iparkamara jelenleg Bukarestben tartózkodó elnökét, Negrutiu mérnököt bizzák meg az intervencióval. A gyűlés ezt a javaslatot azzal az indoklással vetette el, hogy a delegátusok költségei a kártalanítás összegéből meg fognak térülni. A két delegátus tehát még e héten Bukarestbe utazik.

Kommunizmus gyanuja miatt letartóztatták egy eszperantó-tanfolyam hallgatóit. Sarajevóból jelentik: A boszniai Breskóban a rendőrség már hosszabb ideje megfigyelés alatt tartott egy társaságot, amely az egyik szállodában minden este összegyűlt. A társaság minden tagja zöld csillagjelvényt viselt, az eszperantó-világszövetség jelvényét, a rendőrség azonban ezt félreismerte és a napokban az egész társaságot letartóztatta. A letartóztatottak között tizennégy férfi és egy nő volt, akik négy napig a rendőrség fogházában voltak, amikor végül sikerült bebizonyítani, hogy nem kommunista összeesküvéssel foglalkoztak, hanem eszperantó nyelvtanfolyamra jártak.

A törökországi földrendés áldozatai negyvenfokos hidegben a szabadban didegnek. Konstantinápolyból jelentik: Az ardabani és ardaki földrendések áldozatainak száma kettőszázra emelkedett. A lakosság negyvenfokos hidegben a szabadban tanyázik.

Halált okozó súlyos testisértésért három évi fegyház. 1923. év augusztusában a székely legények táncmulatságot rendeztek a Gyufagyár-utcában levő Nádas-fürdő helyiségeiben. A táncmulatság, mint mindig, ez alkalommal sem nélkülözte a szokásos verekedéseket, sőt ez alkalommal az egyik legény az életével fizette meg a mulatságot. A bálon megjelentek között volt Demeter András néhány barátja társaságában. Néhány székely legénynek nem tetszett, hogy Demeter is megjelent a bálon és ezért verekedést rögtönöztek, amelynek során Simonfy András úgy dőfte Demeter szívébe bicskáját, hogy az néhány perc alatt meghalt. A kolozsvári törvényszék ma délelőtt foglalkozott az esettel. A vádlott és a beidézett tanúk kihallgatása után dr. Macedonescu ügyész határozó vádbeszédet tartott. Az ügyész beszédében lélektanilag fejtegeti a gyilkosság részleteit és a bűnösre példás büntetést kér. A bíróság hosszas tanácskozás után meghozta az ítéletet, amely szerint Simonfy Andrást halált okozó súlyos testisértésben mondotta ki bűnösnek és ezért három évi fegyházbüntetésre ítélte.

dést ezen a téren is. A kormány mindamellett e van határozva, hogy minden lehető elkövet az ellenzék javaslatainak elfogadására és az ellenzéki kritikák tekintetbevételére.

A miniszterelnökségen ma értekezlet volt Savaanu egészségügyi miniszter, Tatarescu kisebbségi miniszter, Crasnaru belügyi államtitkár, Dimitriu és Georgescu képviselők között a közigazgatási reform ügyében. Elhatározták, hogy a kamara és szenátus külön bizottságokat fognak kiküldeni, amelyek együttesen tanulmányozzák majd a javaslaton szükségesnek vélt módosításokat. Elhatározták, hogy héttagú bizottságot neveznek ki — közöttük három prefektust — a javaslat végrehajtási utasításának elkészítésére.

Tűz egy marosvásárhelyi kárpitosműhelyben. Marosvásárhelyről jelentik: Ma délelőtt 10 órakor a Bergner-féle kárpitosműhelyben tűz ütött ki. A műhely tele volt deszkákkal és gyúlékony anyagokkal és így a tűz pillanatok alatt óriási mérvet öltött. A tűzoltóság azonnal kivonult a tűz színhelyére, de a lángokban álló műhely oltására gondolni sem lehetett.

Marostordavármegye főorvosa nyilatkozik a tifuszbajrányról. Marosvásárhelyről jelentik: Dr. Tilea vármegyei főorvos az óriási méreteket öltő tifuszbajrányról a sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette. A tifuszbajbetegedések száma az utóbbi néhány nap alatt Marostordamegyében aggasztóan magas számokat ért el. Jelenleg is több mint száz tifuszos beteg fekszik a marosvásárhelyi kórházban. A tifuszbajjárvánnyal szemben le kell szögezni azt a tényt, hogy nem felel meg a valóságnak az, hogy a tifusz következtében már ötven haláleset fordult volna elő. Nem tagadható, hogy voltak halálos lefolyású megbetegedések is, de ezeknek a száma nem ötvenet, hanem tízet tesz ki. Dandea polgármester állapotában lényeges javulás állott be, úgy hogy minden veszélyen túl van már és néhány nap múlva gyógyultan fogja elhagyni a betegágyat. A hatóságok minden lehető megtettek a járvány leküzdésére és továbbterjedésének a megakadályozására.

Betörők garázdálkodtak egy marosvásárhelyi gyógyszerárban. Marosvásárhelyről jelentik: Az elmúlt éjszaka a Gecse Dániel-utcában levő Deniczky-féle gyógyszerárba betörők hatoltak be. A betörők sajtószerűen módon nem nyultak a gyógyszerár kézipénztárához, hanem tizenötezer lej értékben különféle gyógyszereket, veszedelmes mérgeket loptak el. A marosvásárhelyi rendőrség erélyes nyomozást indított a betörők kézrekerítésére, mert félt, hogy azok a betörés útján szerzett gyógyszerket bűnös célokra fogják felhasználni.

Nagy tüntetés Millerand ellen. Párisból jelentik: A köztársasági liga vasárnap tartotta első pártgyűlését Rouenban, amelyre a párt alapítója, Millerand is elutazott. Mikor a roueni pályaudvarra érkezett, nagy tömeg várta és lármásan tüntetett ellene. A sokaság Herriot miniszterelnököt és a békét éltette és a tüntetés addig tartott, míg Millerand autója el nem robogott. Maga a gyűlés, amelyen Millerand volt a főszónok, zavar nélkül ment végbe.

Művészestély. A kolozsvári munkásszervezetek kulturbizottsága f. hó 18-án, vasárnap este 8 órakor a Redout nagytermében kiváló művészek részvételével művészestélyt tart. Az estélyt dr. Dienes László író előadása vezeti be. Az estélyen szerepelnek Rózsa Anna operanékesnő, Kolár Károly hegedűművész, Kulibinné hárfaművész, Szabó Zoltán operanékes és ifj. Dely Szabó Géza zongoraművész. A helyárak 35, 25 és 15 lej. Jegyek kaphatók a szakszervezeteknél és este a pénztárnál.

Fűri és más magánbi-tokból származó
műtárgyak és régiségek
1925. január 16-án megnyíló kiállítására eladási meg-
18-án megnyíló kiállítására bizsokát
osa* 1925. január 15-ig vesz fel az „Arta” (Uj, Strada Avram
15-ig vesz fel az „Arta” Jancu 3 Petőfi-u.)

yeivel enlőség elve

göben maradt még
sek ügye, továbbá
niára rótt terhek
olt orosz területek

kívül még
Németországgal
jegyek miatt, va-
n elszakmányolt
kapcsolatban.

sek nem kerültek
rencián, Románia
rakozó álláspontra
bi konferencián ér-

„Viitorul” közli a
cia kormányhoz a
zett jegyzékét. Eb-

kozni Francia-
zelmeinek akar
egbizta Bratianu
hogy képviselje
konferencián.

ogy jövőbeni el-
nár most kötelesem-
mány tudására
fog ezután részt-
amelyekre nem a
alapján nyer meg-

zabad-

lyok elleni eljárás,
nyak ez a két in-
gg. A fascizmus
kar tenni az egy-

nás ezenkívül a
jog módosításával.
sönyvet is újabb
yhozás útján ki-

ogi törvény tár-
leg. Egy fascista
van-e tudomása
aldi tábornoknak
akl ügyis

sták” és olasz
között egység-
íteni.

s kifejtette, hogy
váltak, nyomban
k történni. Egye-

ros ellenzék ve-
alandra újabban
tanácskozásokon
a parlament tár-
gítik egy liberá-
ralósulását.

sz a Haggibbor
et báljára lázasan
elek szerint a bál
tebb mulatságnak
összes termeiben
i.

aelt

KÖZGAZDASÁG

Ujból elrendelik az élelmiszerüzletek vasárnapi zárvaratását

Kereskedők küldöttsége a rendőrprefektusnál. Kormány elé terjesztik a sérelmeket

(Cluj-Kolozsvár, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Többször szóvá tette már az Uj Kelet az élelmiszer- és szatócüzletek vasárnapi zárvaratásának kérdését. Így legutóbb hirt adtunk arról, hogy azok a kereskedők, akiket különösen súlyosan érint a jelenlegi rendszer, amely mint ismeretes csupán a külvárosi élelmiszerüzleteknek enged meg a vasárnapi nyitást, akciót kezdeményeztek abban az irányban, hogy Kolozsváron éppen úgy, mint a többi erdélyi és bánáti városokban a csatolt területeken még mindig érvényben levő régi törvény alapján egységesen rendezzék a kérdést.

Az akciót kezdeményező kereskedők egy küldöttsége Caciula kamarai főtitkár vezetése mellett ma megjelent Gritta Ovidius rendőrprefektusnál és arra kérte, hogy e kérdéssel kapcsolatosan szüntesse meg a fennálló bizonytalanságokat és helyezze vissza azt a rendelkezést, amely mint a többi erdélyi és bánáti városokban, úgy Kolozsváron is megengedi az élelmiszerek árusításával foglalkozó üzleteknek vasárnap délelőtt 10 óráig való nyitvatartását. A rendőrprefektus a küldöttség kérésére adott válaszában kijelentette, nem zárkózik el attól, hogy a záróra kérdését egységesen rendezze,

A malmosok az új gabonarendszer ellen

Mit határozott a bukaresti malomkongresszus. A kolozsvári malmosok javaslata

(Bukarest, január 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírtuk már, hogy a Romániai Malomtulajdonosok az új gabonarendszerrel kapcsolatos kongresszusra ültek össze Bukarestben. A kongresszuson az a vélemény alakult ki, hogy az új rendszer életbeléptetése óriási károkat okozna a malomiparban, mert a malmokat arra készítették, hogy a mai technikai fejlettségükkel visszaessenek primitív malmokká, tudvalevőleg az integrál liszt őrléséhez teljesen át kellene alakítani a malmok modern technikai felszerelését és új felszereléseket kellene beállítani.

A kongresszuson egyébként határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint memorandumban kéri a kormánytól, hogy az új gabonarendszert mindaddig, amíg a malmok tulajdonában levő és a régi áron beszerzett buzakészleteket feldolgozva kiárusítják, ne léptesse életbe és engedje meg, hogy a régebbi minisztertanácson megállapított áron hozzáforgalomba a lisztet.

Ha a kormány a malomtulajdonosok kérését nem teljesítené, úgy azt javasolják, hogy a kormány vásárolja össze a malmosok buzakészletét kilencvenötezer lejes áron és a kormány dolgoztassa fel azt integrál-lisztté. A kilencvenötezer lejes árhoz hozzászámítandók a bevásárlási költségek is.

A kolozsvári malomtulajdonosok ugyancsak memorandumot terjesztenek a városi tanács elé és ezzel egyidejűleg a kormány elé is, amelyben kijelentik, hogy kötelezettségük vállalnak Kolozsvárnak integrál-liszttel való ellátásáért, de ezzel szemben engedélyeznék a már kiörlött és főzőliszt további eladását a kongresszus határozata értelmében.

Itt említjük meg, hogy egyes városokban már megalakultak azok a bizottságok, amelyek a malmok buza és lisztkészletének összeírására jogosultak. Így Temesváron a bizottság meg is kezdte már működését és megkezdte a temesvári malmoknál a liszt- és buzakészletek összeírását.

† Tilos szintetikus esszenciákat használni az italok gyártásánál. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial” tegnapi száma közli azt a minisztertanácsi jegyzőkönyvet, amely megtiltja a szintetikus esszenciák használatát a szeszitalok előállításánál. Az olaj és szintetikus esszenciagyárosok részére háromhónapi időtartamot engedélyez a kormány arra, hogy készleteiket felhasználják. Ezen időtartam után a szintetikus esszenciák gyártása és importálása tilos.

de a hozzáérkezett errevonatkozó miniszteri utasítás szerint ezt csupán a régi törvények alapján teheti meg, amely tudvalevőleg irányban is általános munkaszünetet rendel el vasárnap.

Ezek szerint tehát rövidesen újabb prefektusi rendelet fog megjelenni, amely — ugyancsak a kereskedők sérelmére — el fogja rendelni az élelmiszerüzletek vasárnapi általános zárvaratását. Most még csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mivel szolgáltak rá a kolozsvári kereskedők arra, hogy hátrányosabb helyzetben hozzák őket, mint a többi városok kereskedőit és hogy Gritta prefektus honnan meríti és merítette a multban a jogalapot e rendeletek kiadásához, holott törvényeink értelmében érvényben lévő törvényt megváltoztatni vagy pláne hatályon kívül helyezni csak újabb törvénnyel lehet.

Itt említjük meg, hogy a Sfatul Negustoresc kolozsvári tagozata megbizta Tuffli Richárd Sfatul-elnököt és Romanovici főtitkárt, akik a napokban Bukarestbe utaznak, hogy a kolozsvári élelmiszerkereskedők sérelmeit terjeszték a belügy- és kereskedelemügyi miniszterek elé és kérjék ezen sérelmek sürgős orvosolását.

† A bukaresti mintavásár előkészületei. Bukarestből jelentik: A főváros törvényhatósági bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott a bukaresti mintavásár programjával. A mintavásár a városok szövetségének égisze alatt fog működni, amely ez év őszén tartja kongresszusát Bukarestben. A mintavásáron kiállításra kerülnek az ország valamennyi mezőgazdasági és ipari termékei. A kiállítás teljes két hónapig lesz nyitva.

† Tizenhat százalékkal emelik a szénárakat. Bukarestből jelentik: A minisztertanács letárgyalta a szénbányáknak a szénárak felemelésére vonatkozó memorandumát. Értesüléseink szerint az előterjesztéseket a minisztertanács részlegesen elfogadta és az engedélyezett emelés értéke mintegy 10—16 százalék között mozog.

† Miniszteri leirat a különleges vám-tarifá ügyében. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi miniszter leiratot intézett valamennyi kereskedelmi kamarához és az Ugrhoz, amelyben javaslatot kér a különleges vámtarifákra vonatkozólag és kéri azon cikkek felsorolását, amelyekre vonatkozólag az érdekképviseltek új vámtarifát kívánnak.

† Vasárnap tárgyalják a kamarák reorganizálásának ügyét. A kamarák reorganizálására vonatkozó törvénytervezetet vasárnap tárgyalja Bukarestben az e célra összehívott és vidéki kiküldöttekből álló értekezlet. Az értekezletre, amelyen a Vadul Comercial ügye is szerepel, a Sfatul Negustoresc kolozsvári tagozata Tuffli Richárd elnököt és Romanovici főtitkárt küldte ki.

† Ármentesítik a bánáti földeket. Temesvárról jelentik: A temesvári folyamtermékötség 1925-ben fontos szabályozási munkákat hajtott végre. A Néra folyót szabályozták meg, aminek végrehajtására 3—4 milliót irányoztak elő. A második fontos terv a Karánsebes vidékén tervezett ármentesítés. Karánsebes vidékén az áradások alatt mintegy 5—600 hold föld van állandóan víz alatt és a szabályozással ezt a földet is megműkálhatóvá teszik és a körülötte levő mocsaras vidéket teljesen lecsapolják. A folyamtermékötség programja szerint ezeket a munkákat öt éven belül hajtják végre.

† Kolozsvár városi tanácsa telepadó fizetésére kötelezi az ügyvédek és orvosokat. Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy Kolozsvár városi tanácsának egyik bizottsága megkezdte a városi adók kivetését. A kivetés a „Monitorul Oficial” 1923 június 26-iki számában megjelent kormányrendelet értelmében történik, amely tudvalevőleg felhatalmazást ad a városi és községi hatóságoknak arra, hogy városi illetékeket (taxa comunale) vessenek ki.

A rendelet felsorolja azt, hogy milyen üzemekre és vállalatokra kell telepadót kivetni. A városi tanács most sorra idézi meg az orvosokat és ügyvédeket, hogy házbértükre vonatkozó bérleti szerződésük alapján telepadót vessen ki rájuk. Az idevonatkozó rendelet egyáltalában nem tesz említést orvosokról és ügyvédekről és ezért teljesen jogtalan a tanács ilyenirányú telepadó-kivetése. Eppen ezért az érdekeltek szerveik útján akciót kezdenek a tanács sérelmes intézkedése ellen.

† A pénzügyi tisztviselők fizetése. A pénzügyi igazgatósághoz megérkezett annak a miniszteri rendeletnek a végrehajtási utasítása, amely szerint a pénzügyi tisztviselők fizetését 30 százalékkal felemelik.

A mai valutapiac

A mai napon is lanyha volt a devizapiac. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 367—369, magyar korona 375—380, cseh korona 5·78—5·81, francia frank 10·40—10·45, svájci frank 37·40—37·50, dollár 192—193, angol font 925—926, olasz lira 8·10—8·15.

Valutapiac január 15-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1040·00, Berlin —, London 926·00, Newyork 193·50, Róma 304·00, Zürich 37·25, Bécs 27·25, Prága 580.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730·00, márka 45·00, leva 134, török lira 104, font sterling 910, francia frank 10·70, svájci frank 37·50, olasz lira 830, drachma 325·00, dinár 300·00, dollár 191·00, lengyel márka 34·00, osztrák korona 26·50, magyar korona 24·00, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123⁵/₈—123³/₈, Amszterdam 209·50—209·70, Newyork 519·00—519³/₈, London 2480·00—2486·50, Páris 2775·00—2783·00, Milánó 2137·50—2140·00, Prága 1560·00—1557·50, Budapest 71·75—71·75, Belgrád 850·00—850·00, Bukarest 266·00—265·00, Varsó 100—100·00, Bécs 73·10—73·10.

Párisi tőzsde: Bukarest 965·00, Zürich —

Fogad ragyogni fog, mint a nap-sugár,

Ha Farmodont fogkrémet használsz Aladár.

TEASKANNA
tartalomdus"
AZÉRT LEGOLCSÓBB ÉS EGYUTTAL A
LÉGFINOMABB TEA HASZNÁLATBAN

Okvetlenül nézze meg a
Központi BAR Central
szenzációs januári műsorát.
Előadás kezdete pont 10 órakor.

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, CLUJ Lloyd 8022.

Külföldi papíráruk:

Famentes **FERENCZ MENDEL** Bankposta
 Félfamentes Affischen
 Fiorposta Csomagoló
 Konzept Couleur

225 Telefon **CLUJ** Str. F. Dávid 16. Telefon 225

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Párisi lány. A francia operett-írásnak ez a kis mesterműve kerül pénteken este bemutatásra. Maurice Iruin muzsikája, komplikált hangszerezése és az a sok kedves, ötletes szöveg alá írt muzsikája ragadja majd magával a közönséget. A darabot Iseó Miklós rendezte, az nekart Bródy dr. dirigálja. A vezényelést Zöldhelyi, Neményi, Erényi, Mi-lósy, Bányász, Fratta, Leóvay játssza.

Ki babája vagyok én? Ennek a rendkívül mulatságos és mindvégig kacagtató pikáns bohózatnak szombaton este fél 11 órakor lesz a bemutató előadása. A budapesti B. Ivárosi Színháznak még most is műsorán van a Ki babája vagyok én? pedig már a második hónapja játszik és minden este telt ház kacsaga végig az előadást. Félix Gander különben a legjobb márka most Parisban. Izzai vérbeli francia, akiknek pirantériája nem bántó, hanem izlése de amletté van szellemmel és jószedvel. A bohózatot Janovics igazgató rendezi s a vezető szerepeket Póór Lili, K. Tóth Erzszi, Lacó Aranka, Ihász, Forgács Sándor játsszák. Hétfőn rédes esti előadás keretében kerül ismét színre a Ki babája vagyok én?

Én vagyok a néni. Thomas kitaláló vigjátékát több mint 30 éve nem adták Kolozsváron. A repriz tehát az újdonság ingerével foghatni. Mindvégig mulatságos bohózat az Én vagyok a néni és a publikum nem fog kitegyeni a kacsagától. Az Én vagyok a néni reprizát jövő héten lesz Tompa Béla rendezésében ugyancsak ő játssza a darab főszerepét is.

Zeiss

Busch

Rodenstock

Szemüvegkülönlegességek

KON MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
 Cluj, Calea Victoriei No. 2.
 Orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

Magyar Színház heti műsora
 Péntek: A párisi lány Operetta dómag először, premierbéliet 33 szárn, premierhelyekkel, sorozatszám 24
 Szombat d. u. fél 4 kor: Méze-kalics Ifjúági előadás mérsékelt helyekkel, előadó Kende János, sorozat: 25
 Szombat este fél 8 órakor: A párisi lány (Operetta) újdonság 2-odszor, reudes helyekkel, napretillet 56 szám B sorozat 26.

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Péntek, január 16. Premier. **Daddy.** Érdekesítő darab egy csodagyermekről, 6 felvonásban. Főszerepben Jackie Coogan.
Utasta Mozgó. Péntek, január hó 16. Premier. **A 14-ik vendég.** A nekai szenzációs film, 5 felvonásban. Főszerepben Robert Warwick.
Apollo-Mozgó. Péntek, január 16. Premier. **Az égő cirkusz.** Erdőkészít: cirkuszdráma 6 felvonásban. Főszerepben Korvik Marie.

Mit olvassunk?

Balsac: A hüske Emilia	126
Dosztojevszkij: Három orosz fiu története	120
Koch H.: Mi a boldog-ág	132
Lehau: Vergődő szívek	54
" Elfelejtve	54
" Tavasszi álom	54
" Egy sebzett szív	72
Szini: Iról arcképek	87
Arctbasev: Emberek hallama	25
Jerome: Három ember egy csónakban	30
Baudelaire: Költemények prózában ..	108
Maeterlucck: A bölcsesség és a végzet ..	192
Wodekin: Marsika	48
Schnitzler: Álarcok és csodák	20
Courts Mahler: A hűlen asszony	40
" Ne itélj	45
" S rensen Frida	50
" A végrendelet	60
Jaques de Laoretelle: Silbermann	80
Rami z B: Hét Ady-dal (Kotta)	150

Kották jegyzéke

Warschavsky: Der fodim	14
Roskin: Klipp-Klapp	14
" Jacke geht in Schule	18
" Chazkele	20
Löw Leo: Chesojn zedek	14
Hatikvah	20
Löw: D. Dalele	18
Roskin: Ja enaj lili	10
Löw: Tief im Waldele	15
Löw: Fischalah Kopten	8
Roskin: Der Schiur	15
" Dos Heilige Rikodl	15
Schirej: Hausrecht	25

A fentieket a pénz és porto előzetes be-
 küldése vagy utánvét mellett szállítjuk.

Az „UJ KELET” könyvosztálya

Cluj, Str. Baron L. Pop 16.

Linoleum

Románia legnagyobb linoleum, viaszosvászon, gummiárak, gummi-kabátok és szőnyegkülönlegességek szaküzlete

HAAS LIPÓT

Rador 3409

Gyári ióráktár:

CLUJ

Str. Universitatii 1.

aktárok:

Oradea-Mare — Timişoara.

Mélyen leszállított árak mellett az alábbi árak kaphatók

Viaszosvászon

Viaszosvászon, asztal bevonásához, 80 cm. sz. métere lej **105**
 Viaszosvászon terítő 60x100 lej **80**

Bőrvászon

Kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére, 120 cm. szélességben, méterje .. lej **115 től**

Linoleum

67 cm szélességben métere lej **135**
 90 " " " lej **170**
 200 " " " lej **475**
 Egyszínű, barna, zöld vagy terrakotta linoleum, helyiségek bevonásához, négyzetméterenként .. lej **262**
 150x200 ebédli linoleum.. lej **712**
 200x250 ebédli linoleum.. lej **1187**
 200x300 ebédli linoleum.. lej **1425**

Szőnyegek

Prima futószőnyeg 70 cm. szélességben, méterje .. lej **87-50**
 Prima futószőnyeg, 90 cm. szélességben, méterje..... lej **150**
 Jó minőségű cacos futószőnyeg **125**
 Két oldalon használható ebédli szőnyeg 200x300 nagyság lej **1500**
 Valódi gyapju tapasztricie ebédli szőnyeg 200x300 nagyság lej **3900**
 Bevégzett ágyló .. lej **125 től**

Gummi-kabátok

Férfi és női esőköpenyek, kitűnő szabással és a legfinomabb angol gummirozással **900 től**

Nagy választék:

Ottoman takarókban, ágygarnitúrákban, függönyökben, fali szőnyegek, sár- és hócipőkben, házi- és tornacipőkben, iskolatáskákban, mindenféle gummiárakban, gummilabda, játékarukban, fé üaru, celluloid-gallér és kezeiökben. Stb. Stb.

Eladás nagyban és kicsiben.

„Hajó”
 védjegyű

TEA

illata és ize felülmúlhatatlan.

Rador 2433

A három legjobb minőség: 74 — 220 — 55 szám

Iroda és lerakat: „CORABIA” S. A. R.
 Bukarest, Strada Matel Millo 8.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri készletnél egy szó 3—, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetések díja előre fizetendő**

Egy tejesen jókarban le 8. Gyapjafésülőgép tépével eladó. Ab. ahám Vilmos, Blaj-1 (Balazstelke), 8431

Mérlegképes könyvelő több évi gyakorlattal, teljesen jártas szeszgyár körüli teendőben, litörgyártásban, azonnalra állást keres. Megkeresések szeszgyár helyén kiadó. Ertekezni a kiadóban. 8404

Barzol
Fierarie
Vasúziat
Cluj-Kolozsvár,
Piața M. Vit. 13
Telefon
1049

Utazót keresünk, ki sörberendezési cikkek eladásában jártassággal bír. Személyes jelentkezés megkívántatik. Banca Industrială și Comercială S. P. A. Cluj, Str. Gen. Neaulcea 2. 8432

Szoba, irodának bútorozva, felszerelt telefonnal, balvárosban, kitűnő helyen kiadó. Ertekezni a kiadóban.

Zsidó fűtőlemberek és lakást kaphat egyetem u. 5., ajtó 3.

Autóbusz husz személyes, német gyártmányu, gyorsjáratu, alig használt carrosseriával és gumikkal, defect motor eladó. Ertekezni Központi szállítási vállalatnál Dej 8249

Eladó szép üzletberendezés, Megtekinthető a kiadóban.

A tudományos állag által elismert **legjobb, legtokéletesebb és legolcsóbb** terfőtlenítő szer a **SALAN**

Minden bajtól, fertőző betegségtől megóv. Izadtságot és minden más keüdemmen szagot megszüntet. Kristálytisza, nem mérgező, teljesen szagtalan. Hölgyek mindennapi toilletjéhez nélkülözhetetlen

Kapható mindenyógytárban és drogueriában.

Gyár és központi iroda:
Salan Vegyipari Művek
Timișoara, II. Piața Bodea Cárjan (Széna-ér) 2.

Sörlefejtő készülék

4 és 6 csapos,

valanint ezek alkatrészei állandóan kaphatók a

Banca Industrială și Comercială-nál

CLUJ,
Strada Gen. Neaulcea

No 2.
Renner-palota

Kérjen árjegyzéket

Az erdélyiek figgelmébe

Bukuresti, (Boivedere) 15

ort. koser, Ab. ahám & Comp. (Grossmann)-féle vendéglőt a vele szemben levő **Transval** (Str. Brezoianu 2.) modernül berendezett helyiségeibe helyezte át. A t. közönség további pártfogását kéri **Abraham & Comp. H. Grossmann**, Strada Brezoianu No 2. (A gyógyszerár mellett). **Modern és pontos kiszolgálás**

DÉRI LAJOS szüicsmester
Str. Memorandului (v. Unió-u.) 3. Telefon 12-12

Dusan felszerelt raktárában az idő előrehaladottsága miatt **mélgen leszállított árak!**

Lloyd 2989

Vaskereskedők és gyárosok! Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás: rud-, beton- és fazonvas, mindennemű lemezek, fémek és félkész-gyártmányok, gáz- és forrosóvek, csavarárak (Brevillier & Urban) műszaki cikkek stb. stb. En-grof.

I. NACHT Societate în nume colectiv

Központ: Bucuresti, Strada G. A. Rosetti No 7,
Fiókók: CLUJ, Str. Memorandului 20. Telef. 6-53.
Arad, Braşov, Galaţi, Oradea-Mare, Timisoara, Wien, Paris. — Táviratcím: **METALNACHT.**

181—924 sz.

Pályázati hirdetés

A targumuresi (marosvásárhelyi) orth. aut. izr. hitközség a megüresedett **títkári** állásra ezennel pályázatot hirdet.

Pályázhatnak azon román állampolgárok, kik hitközségi ügykezelésben kellő jártassággal és magyar, német, héber nyelvet ugy szóban, mint írásban tökéletesen bírják és perfect könyvelők.

Javadalmazás — mellék jövedelkmmel együtt — körülteül 6000 lej havonta.

Rozán nyelvismerettel bírók előnyben részesülnek. Pályázatok a család állapöt és a családtagok számának feltüntetésével az elnökséghez nyújtandók be.

Targumures, 1925. január 5.

Paneth Mózes, Mandl Mór,
h. títkár htk. elnök

Állandóan drágul a könyv, de az Uj Kelet könyvostályánál még a régi árakon

kaphatók az alábbi zsidó tárgyú művek:

Agnon: És a meggyöböt kiegyenesedik	45
Dr. Bai: Zengő Hárfá	25
Gorelik: Clon és a gölu z.	18
Gorion: József és testvérei	25
Gratta: Zsidó reneszansz	25
Kabalisták és csodatévők	30
Kacár: Gölem	15
Nordau: Mesék	22
Scholem Alejchem: Leógett nemese	35
Sokolow: Uj zsidó	15
Gizkalay: Tamar	80
Uj próféciák könyve	75
A títok	15
Gús Chalav látomásai	80
M. A. Goldschmidt: Egy zsidósors	140
Szató I.: Szent Eiz	50
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	15
Paneth: Utazásom a Szentföldön	8

200 lejen felüli vételnél 10% engedmény.

Szép és tartós **játékok**

a legolcsóbb árakon csak a **Gyermekek Paradicsomában**

a legrégebb és leghirebb játékraktárban kaphatók.

Cím:
LINDENBERG

Bucuresti, Strada Smardan 12.
Oktatójátékok nagyobb gyerekek számára

Rador 2445

„Express“

Auto garage Atelier mechanic

Calea Victoriei 99. Cluj

Elvállal suó és mindennemű mechanikai szakmába vágó javításokat, villany- és gázmotor szereléseket. — Mindentör bérautó szolgálat.

Szerkesztőségi hivatal és Cluj-Kolozsvár L. Pop. (Brassay-utca) 10. Telefon: Székely-utca 12. és kiadóhivatal Zs. N. Sz.

A kéziratok szerkesztőség zsendők. Kéziratunk

1925 január

Forra

Olaszországban vetik egymás el, melyet úgy linczi erélye, delyet betölteni zeteke ugyanikadt. Az egytévészette el a saját terület ségi szempont vizont az int taktikai előny népgyüleiseivel gását érvényre gedni, mert h sorban öt sőt tal, hogy Mu megmerevitett mentette meg Bizonyos, tások kérdésév Mikor és mi kérdés, amelyre zete függ. An most elrendel könnyen találj kulcsát. Vagy lasztásoktól és választásokat, fel és ezáltal zelmét. Az elle lini a kamarát ő az, aki a vá elnapolása kiz fascisták azt h jogot Mussolini kétségbe vonja győzöde a szükségességéről. Mises taktikai félelm Salandra, Orland zerei, közös fascista kormány életnek legsu 1914 óta Salan állottak egymá erélye volt az, zetópolitikust e Egy másik nek az új vá plurális választ cisták méltán hogy az általuk nagyon könnye zék parlamentá Az új választás kálja a hárm behozatala, amé kivitel súlyosan letariátus csak talmokosztály, a kettős és egy k választójogot ny fascizmus így gárságra apellál sülését kijátszan így korlátozza.